

U.G. 2nd Semester Examination - 2021**SANSKRIT
[HONOURS]****Course Code: BSNSGEHT1A****Course Title: Basic Principles of Indian Medicine
System (Ayurveda)**

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु दशप्रश्नाः समाधेयाः : 1×10=10
- क) सप्तानां धातूनां नामानि लिख्यन्ताम्।
- ख) कस्य वेदस्य उपवेदः आयुर्वेदः उच्यते?
- ग) शरीरे रसधारकः कः?
- घ) ताम्रधूमा नाम किम्?
- ङ) नपुंसकभेदाः कति?
- च) कति क्षारभेदाः सन्ति?
- छ) शुकधातोः सारं किम्?
- ज) कानि फलानि त्रिफलानि उच्यन्ते?
- झ) तमोगुणस्य किं लक्षणम्?

- ज) शतायुष किं वैशिष्ट्यम्?
- ट) वीर्यस्य कति भेदाः आयुर्वेदे उक्ताः?
- ठ) माधवनिधानस्य कः रचयिता?
- ड) पञ्च महाभूतानि कानि?
- ढ) आयुर्वेदस्य प्राचीनतमः आचार्यः कः?
- ण) रसशास्त्रस्य प्रथमः प्रणेता कः?

2. अधोलिखितेषु पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः : 2×5=10
- क) वृद्धवाग्भटमतानुसारं यन्त्रभेदाः उल्लेखनीयाः।
- ख) नपुंसकभेदाः लिख्यन्ताम्।
- ग) भूतविद्यायाः अपरं नाम किम्?
- घ) चरकानुसारम् आयुर्वेदस्य अङ्गानां नामानि लिख्यन्ताम्।
- ङ) ग्रीवायां कति नाड्यः भवन्ति?
- च) द्वयोः आयुर्वेदशास्त्रयोः नाम्ना सह प्रणेतुः नाम लेखनीयम्।
- छ) चरकस्य अविर्भावकालः?
- ज) अश्वगन्धा किम्? तस्य कः उपयोगः?
3. निम्नलिखित प्रश्नগুলির মধ্যে দু'টির উত্তর দাও : 5×2=10
- ক) আয়ুর্বেদশাস্ত্র অধ্যয়নে অধিকারী হতে কি কি বৈশিষ্ট্য থাকা প্রয়োজন আলোচনা কর।
- খ) গুণত্রয় কি? লক্ষণ সহ সামান্য পরিচয় দাও।

গ) আয়ুর্বেদশাস্ত্রের দৃষ্টিতে পঞ্চমহাভূত বিষয়ে বিস্তারিত আলোচনা কর।

4. নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে একটির উত্তর দাও :

10×1=10

ক) সুশ্রুতসংহিতা অনুসরণ পূর্বক আয়ুর্বেদশাস্ত্রের বর্ণনা দাও।

খ) প্রাচীন আয়ুর্বেদশাস্ত্রের শিক্ষাপদ্ধতি বিষয়ে আলোচনা কর।

গ) রসশাস্ত্রের গুরুত্ব বিষয়ে বিস্তারিত আলোচনা কর।